

Latvijas valsts svētki

4. maijs

SKOLĒNA LAPAS

LEKSIKA UN LASĪŠANA

1. uzdevums

Kas ir 4. maijs?

Lasi jautājumus un atbildes!

1. Kāpēc 4. maijs Latvijā ir valsts svētku diena?

1990. gada 4.maijā valdība pieņēma deklarāciju „Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” . Vienkāršāk to sauc arī par 4. maija Neatkarības deklarāciju.

2. Kas ir Neatkarības deklarācija?

Deklarācija ir likumīgs paziņojums, arī dokuments. 1990. gada 4. maijā tas bija dokuments par to, ka Latvija atkal ir brīva valsts. Latvija 50 gadus nebija brīva, jo 1940. gada 17. jūnijā Latvijā ienāca svešas valsts – Padomju Savienības – armija, un Latviju okupēja. Sākās padomju okupācijas laiks.

3. Vai tad 50 gadus nebija Latvijas?

Latvija bija, taču tā vairs nebija neatkarīga valsts. Latvijai vairs nebija savas valdības, armijas, savas naudas, nedrīkstēja dziedāt Latvijas himnu, nedrīkstēja lietot sarkanbaltsarkano karogu. Nedrīkstēja oficiāli svinēt Jāņus un Ziemassvētkus. Aizliedza daudzas dziesmas, grāmatas.

4. Kādi pasākumi notiek Latvijā 4. maijā?

Notiek dažādi pasākumi: koncerti, izstādes, dažreiz arī sporta pasākumi. No rīta daudzās baznīcās notiek svētku dievkalpojumi. Latvijas valdības pārstāvji liek ziedus pie Brīvības pieminekļa. Katru gadu citā Latvijas pilsētā 4. maijā notiek arī militārā parāde. Latvijas pilsētās plīvo sarkanbaltsarkanie karogi.

VĀRDI

nedrīkst aizliegts	Piemēram 	
	Iet aizliegts/nedrīkst	Ar saldējumu ienākt nedrīkst/aizliegts

Ja vajadzīgs, meklē vārdu tulkojumus šeit:

<http://www.sazinastilts.lv/language-learning/vocabulary/>

Ja nevari atvērt saiti, meklē internetā: sazinastilts.lv

Atver vietni *Saziņas tilts*, atver *Valodas apguve* → *Vārdnīca* → *Vārdi vai Termini*

1.1. Savieno atbilstošos vārdus! Vārdu savienojumus meklē tekstā!

	Latvijas	parāde
1.	Neatkarības	karogs
2.	Dievkalpojums	laiks
3.	Militāra	deklarācija
4.	Okupācijas	baznīcā
5.	Sarkanbaltsarkanais	himna

1.2. Ieraksti teikumā atbilstošā vārda burtu! Vārdi doti jauktā secībā!

	PARAUGS Latvijā 4. maijs D valsts svētku diena.	A – plīvo
1.	1990. gada 4. maijā _____ Neatkarības deklarāciju.	B – okupēja
2.	1940. gada jūnijā Latviju _____ sveša valsts.	C – liek
3.	Padomju okupācijas laikā _____ dziedāt brīvās Latvijas himnu.	Ģ – ir
4.	4. maija rītā baznīcās _____ dievkalpojumi.	E – notiek
5.	Valdības pārstāvji _____ ziedus pie Brīvības pieminekļa.	F – nedrīkstēja
6.	Tagad svētkos Latvijā _____ sarkanbaltsarkanie karogi.	G – pieņēma

IEGAUMĒ

agrāk, toreiz, senāk, tad	tagad, šobrīd, pašreiz	rīt, nākamgad, nākamnedēļ
notika	notiek	notiks

2. uzdevums

1990. gada 4. maijs – fotoreportāža

Aplūko fotogrāfijas un atrodi fotogrāfijas apraksta beigas! Raksti virs svītras atbilstošo burtu!

1.

4. maijā jau no rīta sākās valdības sēde. _____

2.

Pie ēkas, kur notika sēde, pulcējās ļoti daudz cilvēku. Cilvēki gaidīja balsojuma rezultātu. _____

3.

Pēc deklarācijas pieņemšanas Daugavmalā notika manifestācija. _____

4.

Manifestācijas laikā politiķi uzrunāja tautu. _____

A – Tauta sveica viņus ar ziediem.

B – Visur plīvoja karogi. Manifestācijas laikā skanēja dziesmas un Latvijas himna.

C – Pēcpusdienā deputāti balsoja par Latvijas Neatkarības deklarāciju.

D – Kad deklarāciju pieņēma, cilvēki aplaudēja un priecājās.

3. uzdevums

Cilvēku atmiņas par 4. maiju

Lasi un pretī dotajam vārdam izraksti no teksta tādas pašas nozīmes vārdu!

IEGAUMĒ   /../ apzīmējums, ja ir izlaisti vārdi

Dainis Īvāns, 1990. gadā bija deputāts:

“/.. / 4. maijs apliecina mūsu spēku. /../ Atceros 4. maiju kā dienu, kad /../ deputātus pie Jēkaba ielas nama sagaidīja tūkstoši. Cik vien dzīvoju uz šīs pasaules un Latvijā, nekad neesmu redzējis tik daudz laimīgu un smaidošu seju kā 4. maijā.”

Atminos – atceros

Ēkas – _____

Valdis Liepiņš, trimdas latvietis (kopā ar citiem Kanādas Latviešu centrā Toronto klausījās 4. maija sēdi):

“Mēs nevēlējāties rezultātu uzzināt pēc Augstākās padomes sēdes, bet gūt klātienēs sajūtu. Centrā ierados tumsā, ļoti agrā 4. maija rītā, lai vēlreiz pārbaudītu savienojumus [*radio savienojumu ar Latviju*]. Viss bija kārtībā. Kopā ar prāvu pulku tautiešu /../ gaidījām balsojumu, pēc kura centrs „eksplodēja” – esmu pārliecināts, ka tā jumts pacēlās! Jūtāties vienoti! Uz centru plūda arvien vairāk tautiešu, kā arī daži Kanādas politiķi, lai mūs apsveiktu. Dziedājām himnu, dzērām šampanieti, ēdām pīrāgus!”

Negribējām – _____

Lielu – _____

Sandra Kalniete, 1990. gadā bija deputāte

„Mēs devāmies cauri Vecrīgai uz Brīvības pieminekli un tur nolikām ziedus. /../ Kāds zēns man uzdāvināja dzeltenu rozi.”

Puķes – _____

VĀRDI

Deputāts – persona, kas ievēlēta kādā valsts varas institūcijā (piemēram, parlamentā, Saeimā).

Apliecina – rāda, parāda.

Sagaidīja tūkstoši – pie nama bija ļoti daudz cilvēku.

Smaidošs – tāds cilvēks, kas smaida.

Ierados no vārda *ierasties* – atnākt (es ierados skolā; es vakar atnācu uz skolu).

Prāvs – liels (piemēram, daudz cilvēku).

Klātienēs sajūta – sajūta, ka cilvēks ir tajā vietā, kur kaut kas notiek.

Plūda – nāca daudz cilvēku.

Tautieši – šajā tekstā nozīmē: latvieši, kas dzīvo Kanādā.

Devāmies no vārda *doties* – iet.

4. uzdevums

Tagadne... 2020. gads

Lasi paziņojumu!

2020. gada 4. maijā portālā *filmas.lv* notiks Latvijas filmu maratons.

Nacionālais Kino centrs (NKC) Latvijas filmu maratona organizē kopš 2005. gada 4. maija.

2020. gadā maratona programmas filmas varēs redzēt visur pasaulē, ne tikai Latvijā.

- Maratons sāksies pulksten 11.00 ar animācijas filmām bērniem.
- Pēc tam būs spēlfilmas jeb mākslas filmas pieaugušajiem.
- Būs arī filmas par vēsturi – „Arhīva seanss. Neatkarības deklarācijai – 30”. Seansā varēs redzēt trīs filmas par Latviju 1990. gadā.

Programma un filmu seansu laiki būs Nacionālā Kino centra mājaslapā www.nkc.gov.lv.

Atzīmē, vai apgalvojums ir pareizs (Jā) vai nepareizs (Nē)!

	Apgalvojums	Jā	Nē
	PARAUGS Filmas varēs skatīties portālā <i>filmas.lv</i> .	X	
1.	Latvijas filmu maratons 2020. gada 4. maijā notiek pirmo reizi.		
2.	Filmās varēs redzēt gan Latvijā, gan visā pasaulē.		
3.	Filmu maratona sākumā būs animācijas filmas bērniem.		
4.	Filmu maratonā būs 30 filmas par 1990. gadu Latvijā.		
5.	Informācija par seansu laikiem būs NKC mājaslapā.		

KLAUSĪŠANĀS

1. uzdevums

Izlasi jautājumus un atbilžu variantus! Klausies sarunu un atzīmē atbilstošo atbildi! Sarunu vari klausīties vairākas reizes.

PARAUGS

Par ko stāsta vecmāmiņa?

- A** Par notikumiem Atmodas laikā.   **B** Par savu bērnību.   **C** Par notikumiem 19. gadsimtā.

1. Kuru laiku 20. gadsimtā sauc par Trešo atmodu?

- A** 80. gadu beigas.   **B** 90. gadu pirmo pusi.   **C** 90. gadu beigas.

2. Kuriem cilvēkiem bija liela nozīme Trešās atmodas laikā?

- A** Skolotājiem.   **B** Tautas partijas pārstāvjiem.   **C** Populāriem cilvēkiem.

3. Kas bija Tautas fronte?

- A** Jauno mākslinieku kustība.   **B** Tautas organizācija.   **C** Populāra partija 90. gados.

4. Kādas emocijas cilvēki izjuta 4. maijā?

- A** Cilvēki bija dusmīgi.   **B** Cilvēki baidījās.   **C** Cilvēki bija priecīgi.

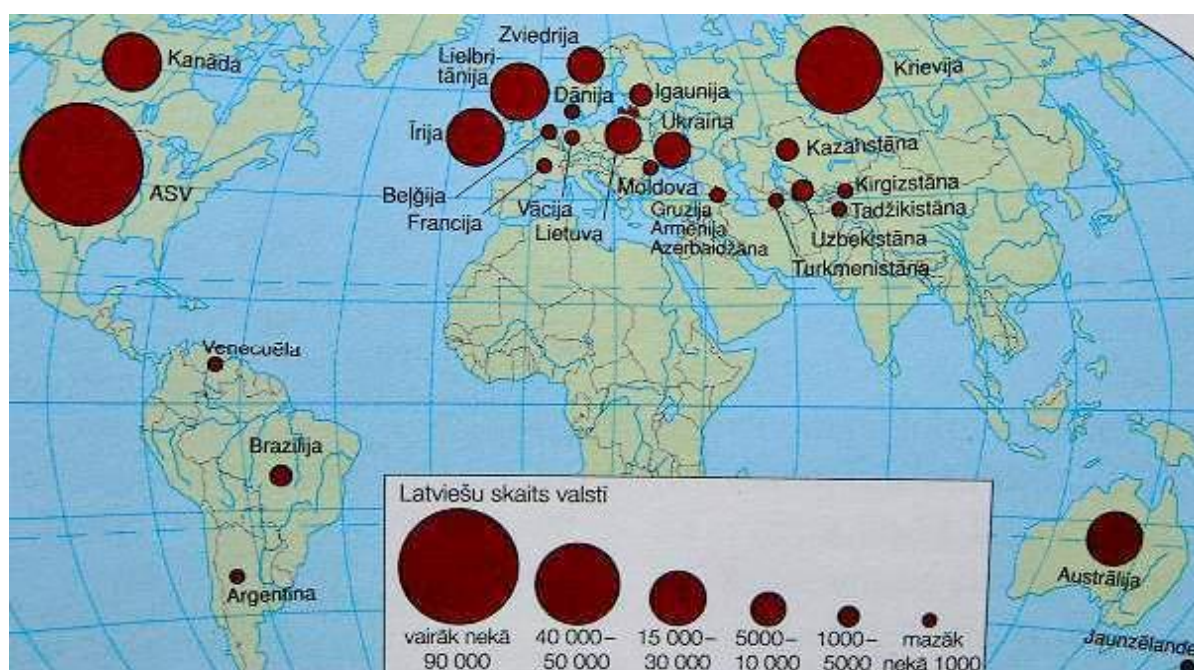
5. Kuru dziesmu ar Raiņa vārdiem dziedāja Daugavas krastmalā?

- A** "Dievs, svētī Latviju!"   **B** "Daugav' abas malas"   **C** "Dzimtā valoda"

2. uzdevums

Klausies un atzīmē, kādi notikumi notika katrā valstī! Tekstu vari klausīties vairākas reizes.

	Kanādā	Itālijā	Īrijā	Austrijā
PARAUGS Nometnē piedalījās viesi no Latvijas un Luksemburgas.		X		
1. Gan pieaugušie, gan bērni varēja mācīties latviešu valodu un vēsturi.				
2. Koncertā varēja klausīties mūziku no slavenas latviešu rokoperas.				
3. Svinības notika divās pilsētās.				
4. Notika 101 km skrējieni.				
5. Kalna virsotnē dziedāja himnu, bet pie kalna klāja galdus.				
6. Cilvēki gāja uz svētku dievkalpojumu.				

3. uzdevums

Klausies paziņojumu un ieraksti vajadzīgo vārdu vai skaitli! Skaitli raksti ar cipariem. Paziņojumu vari klausīties vairākas reizes.

Latvijas Nacionālais kultūras centrs (LNKC)

2020. gada _____ . maijā,

Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas _____ . gadadienā,

aicina piedalīties pasākumā

„Uzvelc tautastērpu par godu _____”.

Uzvelc savu tautastērpu un nofotografējies!

Fotogrāfijas 4. maijā pulksten _____ dienā publicē vietnē
„Facebook”.

Informācija LNKC mājaslapā <https://www.lnkc.gov.lv>

GRAMATIKA

1. uzdevums

Lasi dialogus! Iekavās doto darbības vārdu pārveido pagātnē un raksti virs svītras!

IEGAUMĒ

Darbības vārda noliegumu var izteikt ar priedēkli **ne-**

Nenoteiksmē:

drīkst → **ne**-drīkst; svinēt → **ne**-svinēt; runāt → **ne**-runāt.

Pagātnē: **ne**-drīkstēja; **ne**-svinēja; **ne**-runāja.

1. dialogs

- Vai 1990. gadā 4. maijs bija svētku diena?
- Nē, tad tā vēl _____ (**nebūt**) svētku diena.

2. dialogs

- Šajā fotogrāfijā pie mājas plīvo cits karogs. Kāpēc?
- Toreiz _____ (**nelietot**) Latvijas karogu.

3. dialogs

- Vai pirms Atmodas drīkstēja iet pie Brīvības pieminekļa?
- Nē, _____ (**nedrīkstēt**).

4. dialogs

- Vai toreiz svētkos dziedāja Latvijas himnu?
- Nē, agrāk Latvijas himnu _____ (**nedziedāt**).

5. dialogs

- Vai toreiz drīkstēja svinēt svētkus?
- Ne visus. Piemēram, oficiāli _____ (**nesvinēt**) Jāņus.

2. uzdevums

Izvēlies atbilstošo vārdu un raksti virs svītras!

Darbības vārds + lietvārds akuzatīvā (ko?)

Jāņi → svinēt Jāņ-**us**; soma (-as) → nest som-**u (-as)**;
koks (-i) → stādīt kok-**u (-us)**; kuģis (-i) → redzēt kuģ-**i (-us)**

1. Mēs labprāt svinam _____ (svētkus, svētki, svētku).
2. Svētkos mēs dziedam nacionālas _____ (dziesmas, dziesmām, dziesmu).
3. Mēs aicinām ciemos tuvākos _____ (draugu, draugus, draugi).
4. Svētkos mēs sveicam _____ (politiķu, politiķiem, politiķus), kas balsoja par neatkarību.
5. Ģimenes dodas pie Brīvības pieminekļa un liek _____ (ziedos, ziedus, ziedi).
6. Mēs klājam uz galda baltu _____ (galdauta, galdautus, galdautu).
7. Daugavmalā ģimenes ar bērniem skatās _____ (salūtu, salūtam, salūts).
8. Cilvēki saka labus _____ (vārdus, vārdu, vārdi).
9. Daudzas ģimenes 4. maijā stāda _____ (ozoliem, ozolus, ozolos).
10. Mēs lepni dziedam Latvijas _____ (himna, himnai, himnu).

RAKSTĪŠANA

1. uzdevums

Iedomājies, ka tev jāuzraksta paziņojums par 4. maija svinēšanu latviešu skolā!

Paziņojumā jābūt šādai informācijai:

1. Kas notiks?
2. Kurā datumā?
3. Cikos?
4. Kur notiks?
5. Kas piedalīsies?

Izmanto šādu informāciju (vārdus un skaitļus):

plkst. 12.00; skolēnu koris; 4. maija pasākums; Latviešu nama zālē; 3. maijā; tautasdejas; deju kolektīvs; Latvijas karodziņu darbnīca.

VĀRDI

Darbnīca = telpa, vieta, kur gatavo dažādus priekšmetus

2. uzdevums

Apskati attēlu un raksti teikumus! Pārveido vārdus atbilstošās formās. Darbības vārdus raksti tagadnē! Vārdu kārtība nav jāmaina.

IEGAUMĒ

Darbības vārds tagadnē atbild uz jautājumu – KO DARA?

PARAUGS

Cilvēki, svinēt, svētki, pilsēta, parks. Cilvēki svin svētkus pilsētas parkā.

1. Es, redzēt, cilvēki, tautastērpi.

---

2. Meitenes, būt, sarkani, brunči.

---

3. Cilvēki, stāvēt, pie, garš, galds.

---

4. Bērni, un, jaunieši, klāt, balts, galdauts.

---

5. Visi, būt, priecīgi, un, smaidīgi.

---

6. Cilvēki, svinēt, valsts, svētki.

VĀRDI

Brunči = tautiski svārki

Izmantoti materiāli no tīmekļa vietnēm:

Lasišana un leksika

<https://www.saeima.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/brivibas-cels>

<https://lvportals.lv/norises/229589-4-maija-republika-balsotaju-ceribas-un-atzinas-2011>

<https://enciklopedija.lv/skirklis/22218-Latvijas-neatkar%C4%ABbas-atjauno%C5%A1ana>

https://www.saeima.lv/infogr/infografika_4.maijss.pdf

https://www.saeima.lv/infogr/infografika_4.maijss.pdf

<https://www.la.lv/baltie-galdauti-par-4-maiju>

Klausīšanās

<https://www.latviesi.com/jaunumi/raksts/pievienojies-4-maija-svinibam-latviesu-kopienas-arzemes>

<https://lvportals.lv/norises/303997-4-maiju-svin-latviesi-visa-pasaule-2019>

<https://www.uzdevumi.lv/p/latvijas-vesture/9-klase/latviesi-pasaule-7352/re-a77cff0c-ad5b-4157-9b42-5c4aca32c7e2>

Gramatika un rakstīšana

<https://www.km.gov.lv/lv/ministrija/latvijas-valsts-simtgade/jaunumi/sogad-balta-galdauta-svetkus-svinejusi-500-tukstosi-cilveku-2163>

<https://preili.lv/201838/aglonas-preilu-un-riebinu-novadu-izglitibas-iestazu-tautas-deju-kolektivi-dejoxiilatvijas-skolu-jaunatnes-dziesmu-un-deju-svetkutautas-deju-lielkoncerta-saule-vija-zelta-rotu-reper/>

<https://skaties.lv/zinas/latvija/sabiedriba/noskaidroti-labakie-latvijas-skolu-jaunatnes-kori/>

www.sieviesuklubs.lv/izklaide/4-maija-pasakumi-latvija-265269/